

170527

ชรินทร์ วิเศษสิทธิกุล : การเปลี่ยนแปลงชีวิตสังคมเมืองในเกาะรัตนโกสินทร์กรุงเทพมหานคร.
(CHANGES OF URBAN SOCIAL LIFE IN RATTANAKOSIN ISLAND, BANGKOK)
อ.ที่ปรึกษา : ขวัญสรวง อติโพธิ , 220หน้า. ISBN 974-53-1203-7

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1.) ศึกษากระบวนการเปลี่ยนแปลงสภาพชีวิตสังคมเมืองในเกาะรัตนโกสินทร์ 2.) ศึกษาสภาพชีวิตสังคมเมืองในพื้นที่เมืองเก่าเกาะรัตนโกสินทร์ในปัจจุบัน 3.) กำหนดแนวทางการพัฒนา และอนุรักษ์พื้นที่เกาะรัตนโกสินทร์

จากการศึกษาพบว่า กระบวนการเปลี่ยนแปลงชีวิตสังคมเมืองในเกาะรัตนโกสินทร์ มีผลมาจากปัจจัยทั้ง 3 ด้าน คือ 1. ปัจจัยทางด้านกายภาพ ได้แก่ การขยายตัวของเมือง การพัฒนาโครงข่ายการคมนาคมทางบก การใช้ประโยชน์ที่ดิน และลักษณะของสถาปัตยกรรม 2.ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ การมีเสรีทางการค้า ระบบทุนนิยม 3.ปัจจัยทางด้านสังคม ได้แก่ การยกเลิกระบบศักดินาและการเลิกทาส การเปลี่ยนแปลงการปกครอง และค่านิยม นอกจากนี้ปัจจัยทั้ง 3 ด้านแล้ว ยังมีปัจจัยภายนอกที่มาเป็นสิ่งกระตุ้นต่อการเปลี่ยนแปลง ได้แก่ อิทธิพลชาติตะวันตก ภาวะสงครามโลก และวิกฤตเศรษฐกิจตกต่ำทั่วโลก ซึ่งปัจจัยดังกล่าวทั้งหมดนี้ มีผลในการเปลี่ยนแปลงชีวิตสังคมเมืองในเกาะรัตนโกสินทร์ในแต่ละช่วงเวลา มาเป็นลำดับตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบัน และได้ทราบถึงสภาพชีวิตสังคมเมืองในปัจจุบัน ที่มีความสัมพันธ์กันระหว่างผู้คน กิจกรรม และการใช้พื้นที่อย่างแน่นแฟ้น แต่ในการพัฒนาและอนุรักษ์ที่เข้ามาสู่พื้นที่เกาะรัตนโกสินทร์ไม่ได้มีการพิจารณาถึงสภาพชีวิตสังคมเมือง จึงทำให้สภาพชีวิตสังคมเมืองในปัจจุบันถูกทำลายไป และยังเป็นสิ่งที่น่าเป็นห่วงสำหรับแนวโน้มของสภาพชีวิตสังคมเมืองในอนาคต

ผลการศึกษา นำมาสู่ข้อเสนอแนะแนวทางพัฒนาและอนุรักษ์พื้นที่เกาะรัตนโกสินทร์ที่มีการพิจารณาถึงสภาพชีวิตสังคมเมือง โดยเสนอแนวทางพัฒนาและอนุรักษ์พื้นที่เกาะรัตนโกสินทร์ให้มีความสอดคล้องกันระหว่างผู้คน กิจกรรม และการใช้พื้นที่ เพื่อยังคงไว้ซึ่งชีวิตสังคมเมืองในพื้นที่

ภาควิชา.....การวางแผนภาคและเมือง.....ลายมือชื่อนิติ.....ชรินทร์ วิเศษสิทธิกุล
สาขาวิชา.....การวางผังเมือง.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ปีการศึกษา.....2547.....

170527

4474130625 : MAJOR URBAN PLANNING

KEY WORD : URBAN SOCIAL LIFE / RATTANAKOSIN ISLAND

CHANIN VISESSITTIKUL : CHANGES OF URBAN SOCIAL LIFE IN RATTANAKOSIN ISLAND, BANGKOK. THESIS ADVISOR : KWANSUANG ATIBODHI. 220 pp. ISBN 974-53-1203-7

The objectives of this study are (1) to study the changing process of urban social life in Rattanakosin Island; (2) to study the present urban social life in the old area of Rattanakosin Island; and (3) to propose appropriate procedure to develop and conserve the old Rattanakosin Island.

The study reveals that the changing process of urban social life in Rattanakosin Island result from: (1) such physical factors as the rapid expansion of urban area, the continuous development of inland transportation network, the land utilization and the architectural transformation; (2) such economical factors as the trade liberation and the establishment of capitalism and; (3) such social factors as the termination of feudal society, the abolition of slavery and the reformation of politics as well as social value; not to mention such external impacts as the westernization during World War and the great world economic recession, all of which have gradually brought about the changes to urban social life in Rattanakosin Island over time. The study is also well aware of the fairly close relationship between the current community dwellers , activities and space usage. However, insufficient knowledge and consideration on the urban living condition around Rattanakosin Island usually end up destroying the urban social life rather than developing and conserving it; and this will still be a concern in the years to come.

The results from the study have led to the considerations that in order to successfully develop and conserve the urban way of life in Rattanakosin Island, it is recommended that the co-relation between the community dwellers , activities and space usage should be properly maintained.

Department Urban and Regional Planning Student 's signature *Chanin Visesstikul*
Field of study Urban Planning Advisor 's signature *Kwansuang Atibodhi*
Academic year 2004